

1995, ANUL CENTENAR AL DESCOPERIRII RAZELOR X SAU RÖNTGEN

G. Stanciu

Clinica de Radiologie
U.M.F. Târgu-Mureș

Wilhelm Conrad Röntgen a descoperit razele X, care-i poartă și numele, la data de 8 noiembrie 1895 în laboratorul de fizică al Universității din Würzburg, unde funcționa ca profesor. La 28 decembrie 1895 a prezentat societății de Fizică și Matematică, la care au participat și mulți medici, o comunicare intitulată "Despre un nou tip de radiații" precum și demonstrații practice. Această comunicare a avut următoarea introducere: "Dacă lăsăm treacă un curent printr-un tub cu vid tip Hittorf, Lenard sau Crook și-l operim cu un carton negru, pe un ecran de hârtie vopsită cu cianură de argint și platină, se observă luminescența acestuia, respectiv fluorescență, chiar la distanța de 2 m ...".

Comemorările acestei mari descoperiri au început deja, printre care fiind și Congresul European de Radiologie de la Wiena din martie, urmând Congresul Academiei Regale din Londra în iunie, Congresul Național Francez și al Țărilor Francofone din septembrie, Congresul Român din octombrie etc.

La 5 ianuarie 1896, ziarul vienez "Die Presse", răspândește vestea descoperirii razelor X sub titlul "O descoperire senzațională". Întâmplarea face ca W.C. Röntgen, de altfel un om tăcut să acorde totuși la mari insistențe un scurt interviu unui ziarist în care prezintă cum a lucrat și să încerce să răspundă la întrebarea: "-Ce a fost aceasta? " "Pe baza cunoștințelor actuale efectul nu putea fi produs decât de o rază de lumină. Era exclus acest lucru deoarece lumina nu se putea propaga prin cartonul negru..."

A primit primul premiu Nobel, decernat pentru fizică în 1901 dar l-a donat Universității Würzburg. În aproximativ 2 ani s-au scris despre această descoperire 2000 de articole; primele radiografii efectuate care au fost mâna soției lui Röntgen și a profesorului de anatomie al Universității din Würzburg, au fost reproduse în numeroase reviste ale timpului printre care Nature din Londra.

I s-au decernat multiple titluri de "doctor honoris causa", "cetățean de onoare" al multor orașe etc., dar a rămas același om modest și sobru. A fost și un om de spirit, astfel, unul dintre biografiile săi îi reproduce ca moto, o maximă de a sa: "Posibilitatea de a confrunta rezultatele gândirii cu realitatea, dă cercetătorului siguranța necesară".

În timpul descoperirii razelor X, la Universitatea Sorbona, Paris, Facultatea de Fizică, era fizicianul român Dragomir Hurmuzescu care sub îndrumarea profesorului Benoit își pregătea teza de doctorat, dar împreună au confecționat prima instalație Röntgen din Franța și posibil a doua din lume. La acest aparat, Dragomir Hurmuzescu a efectuat multiple investigații, mai ales cazuri de acromegalie împreună cu Gheorghe Marinescu care era și el doctorand la Spitalul Salpêtrière-Pitié, cu profil de neuropsihiatrie

Întors acasă, Dragomir Hurmuzescu a lucrat la mai multe instituții de Röntgen: la laboratorul de fizică al Facultății Politehnice (Înalta școală de drumuri și poduri), Spitalul Colțea, Spitalul Militar din București și transferat la Iași ca profesor-director la Liceul Internat din Iași de asemenea a instalat aparate la laboratorul de fizică al Liceului Internat și la Clinica de Chirurgie a Spitalului Sf. Spiridon. Toate acestea se petreceau în anii 1896 și 1897, deci începuturile radiologiei din țara noastră au fost foarte bune.

Antoine Béclère care a inaugurat primul curs de radiologie din lume, la Paris, început la 6 noiembrie 1897 susținea următoarele, cu valabilitate și astăzi: "Razele Röntgen nu ne înșală niciodată. Suntem noi care ne înșelăm, interpretând uneori greșit limbajul lor sau le cerem mai mult decât ele pot da", sau "pentru a interpreta patologicul trebuie să cunoaștem bine anatomical"...

Prin munca entuziastă și abundentă de la început, s-a neglijat protecția nădăcă nici riscurile nu se prea cunoșteau. Apărând victime în 1936, lângă Institutul de Radiologie din Hamburg - primul de acest fel din lume - a fost inaugurat "Momentul victimelor razelor X", cuvântul fiind al lui Antoine Béclère.

